

Cuprins

Cuvânt-înainte	XIX
Abrevieri.....	XXI
Titlul I. Dispoziții referitoare la moștenire în general.....	1
Capitolul I. Dispoziții generale.....	1
Secțiunea 1. Noțiunea și felurile moștenirii	1
§1. Noțiunea de moștenire și terminologia folosită	1
1.1. Noțiunea de moștenire	1
1.2. Terminologie	2
1.2.1. Noțiunea de moștenire/sucesiune	2
1.2.2. Definirea persoanei care lasă moștenirea.....	2
1.2.3. Persoanele care dobândesc patrimoniul defunctului.....	3
1.2.4. Succesibilul.....	3
1.2.5. Masa succesorală	3
§2. Felurile moștenirii	3
2.1. Moștenirea legală.....	3
2.2. Moștenirea testamentară.....	4
2.3. Coexistența moștenirii legale cu cea testamentară	5
2.4. Coexistența calității de moștenitor legal cu cea de moștenitor testamentar	5
2.5. Moștenirea convențională.....	6
Secțiunea a 2-a. Caracterele juridice ale transmiterii moștenirii	6
§1. Enumerarea caracterelor juridice ale transmiterii moștenirii.....	6
§2. Analiza caracterelor juridice ale transmiterii moștenirii	7
2.1. Moștenirea este o transmitere pentru cauză de moarte (<i>mortis causa</i>)	7
2.2. Moștenirea este o transmitere universală.....	7
2.3. Moștenirea este o transmitere unitară	7
2.4. Transmisiunea moștenirii este indivizibilă	8
Capitolul II. Data și locul deschiderii moștenirii.....	10
Secțiunea 1. Data deschiderii moștenirii	10
§1. Considerații prealabile.....	10
§2. Data deschiderii moștenirii.....	10
§3. Importanța datei deschiderii moștenirii	12
Secțiunea a 2-a. Locul deschiderii moștenirii	12
§1. Locul deschiderii moștenirii defunctului cu domiciliul cunoscut pe teritoriul României.....	12
§2. Locul deschiderii moștenirii defunctului cu domiciliul necunoscut sau pe teritoriul altei țări.....	14
§3. Locul deschiderii moștenirii în determinarea competenței teritoriale	14

3.1. Competența teritorială în cadrul administrației publice.....	15
3.2. Competența teritorială a notarului public	15
3.3. Competența teritorială a instanțelor judecătorești	15
Capitolul III. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni	17
Secțiunea 1. Capacitatea succesorală	17
§1. Considerații generale privind capacitatea succesorală	17
1.1. Moștenirea în nume propriu	18
1.2. Moștenirea prin reprezentare	18
1.3. Moștenirea prin retransmitere.....	18
1.4. Delimitarea reprezentării succesorală de retransmiterea succesorală.....	19
§2. Persoanele care au capacitate succesorală	21
2.1. Persoanele fizice în viață	21
2.2. Persoanele concepute, dar nenăscute la data deschiderii moștenirii	21
2.3. Persoanele fizice dispărute	21
2.4. Persoanele juridice.....	22
§3. Persoanele care nu au capacitate succesorală	22
3.1. Persoanele fizice care nu sunt în viață	22
3.2. Persoanele neconcepute	22
3.3. Persoane fizice precedate	22
3.4. Persoanele fizice decedate în același timp	23
Secțiunea a 2-a. Vocația la moștenire	24
§1. Vocația generală la moștenire	24
§2. Vocația concretă la moștenire	24
Secțiunea a 3-a. Nedemnitățile succesorală.....	25
§1. Noțiunea și caracterul juridice ale nedemnității	25
§2. Felurile nedemnității.....	25
2.1. Nedemnitățile de drept	25
2.1.1. Persoana condamnată penal pentru săvârșirea unei infracțiuni cu intenția de a-l ucide pe cel care lasă moștenirea	25
2.1.2. Persoana condamnată penal pentru săvârșirea, înaintea deschiderii moștenirii, a unei infracțiuni cu intenția de a-l ucide pe un alt succesibil	26
2.2. Nedemnitățile judiciare	26
2.2.1. Nedemnitățile prevăzute de art. 959 alin. (1) lit. a) C.civ.	26
2.2.2. Nedemnitățile prevăzute de art. 959 alin. (1) lit. b) C.civ.	27
2.2.3. Nedemnitățile prevăzute de art. 959 alin. (1) lit. c) C.civ.	27
§3. Regimul juridic al nedemnității	28
3.1. Regimul juridic al nedemnității de drept	28
3.2. Regimul juridic al nedemnității judiciare	29
§4. Efectele nedemnității	30
4.1. Efectele nedemnității în general	30
4.2. Efectele nedemnității în raport cu nedemnul	30
4.3. Efectele nedemnității în raport cu moștenitorii nedemnului	31

4.4. Efectele nedemnității față de terți	32
4.5. Înlăturarea efectelor nedemnității	33
Titlul II. Moștenirea legală	34
Capitolul I. Devoluțiunea legală a moștenirii.....	34
Secțiunea 1. Considerații generale privind devoluțiunea moștenirii	34
§1. Noțiunea de devoluțiune	34
§2. Vocația legală generală la moștenire	34
§3. Vocația legală concretă la moștenire	37
Secțiunea a 2-a. Principiile generale ale devoluțiunii legale a moștenirii	38
§1. Principiul chemării la moștenire a rudelor în ordinea claselor de moștenitori.....	38
§2. Principiul proximității gradului de rudenie între moștenitorii din aceeași clasă	41
§3. Principiul egalității între rude din aceeași clasă și același grad.....	42
Secțiunea a 3-a. Reprezentarea succesorală	43
§1. Considerații generale privind reprezentarea succesorală.....	43
1.1. Noțiunea de reprezentare succesorală.....	43
1.2. Domeniul de aplicare al reprezentării	44
§2. Condițiile reprezentării și modul în care operează reprezentarea succesorală.....	44
2.1. Condițiile reprezentării succesorale în persoana reprezentatului.....	44
2.2. Condițiile reprezentării succesorale în persoana reprezentantului.....	46
§3. Precizări privind reprezentarea în cazul rudeniei civile rezultate din adopție	46
3.1. Considerații generale privind adopția	47
3.2. Reprezentarea succesorală în cazul adopției.....	48
§4. Modul în care operează reprezentarea succesorală.....	50
4.1. Reprezentarea succesorală operează în toate cazurile	50
4.2. Reprezentarea succesorală operează la infinit	51
4.3. Reprezentarea succesorală operează de drept.....	53
§5. Efectele reprezentării succesorale	54
5.1. Efectele generale ale reprezentării succesorale	54
5.2. Efectul particular al reprezentării succesorale	56
Capitolul II. Moștenitorii legali.....	59
Secțiunea 1. Soțul supraviețuitor.....	59
§1. Considerații generale privind soțul supraviețuitor.....	59
1.1. Condițiile cerute de lege soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni	60
1.2. Incidența divorțului asupra succesiunii soțului supraviețuitor în situația prevăzută de art. 373 lit. b) C.civ.....	61
1.3. Incidența nulității căsătoriei cu privire la calitatea de soț.....	62
1.4. Incidența hotărârii judecătorești declarative de moarte cu privire la calitatea de soț	63

1.5. Vocația la moștenire a soțului supraviețuitor	63
1.6. Situația soțului supraviețuitor în concurs cu clase de moștenitori diferite	64
1.7. Cota succesorală a soțului supraviețuitor	65
1.8. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al soțului supraviețuitor.....	66
§2. Drepturile speciale de moștenire ale soțului supraviețuitor.....	66
2.1. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor asupra mobilierului și obiectelor de uz casnic	66
2.1.1. Condițiile de acordare a dreptului special de moștenire soțului supraviețuitor	66
2.1.2. Înțelesul noțiunii de mobilier și obiecte de uz casnic	67
2.1.3. Natura juridică a dreptului special de moștenire al soțului supraviețuitor.....	68
2.2. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor.....	69
2.2.1. Condițiile ce trebuie îndeplinite de soțul supraviețuitor pentru a beneficia de dreptul de abitație	69
2.2.2. Caracterele juridice ale dreptului de abitație.....	70
2.2.3. Stingerea dreptului de abitație	70
2.3. Clauza de preciput	71
2.3.1. Natura juridică a clauzei de preciput	71
2.3.2. Regimul juridic al clauzei de preciput	73
Secțiunea a 2-a. Descendenții defunctului	73
§1. Noțiunea de descendenți.....	73
§2. Dreptul la moștenire al descendenților defunctului.....	74
§3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al descendenților	75
Secțiunea a 3-a. Ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați.....	76
§1. Noțiunea de ascendenți privilegiați	76
§2. Noțiunea de colaterali privilegiați	77
§3. Împărțirea moștenirii în cadrul clasei ascendenților și colateralilor privilegiați	77
3.1. Împărțirea moștenirii între ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați	77
3.2. Împărțirea moștenirii între ascendenții și colateralii privilegiați în concurs cu soțul supraviețuitor.....	78
3.3. Împărțirea moștenirii între ascendenții privilegiați.....	78
3.4. Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați când vin la moștenire în nume propriu.....	79
3.5. Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați când vin la moștenire prin reprezentare	80
3.6. Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați pe linii.....	80
3.7. Împărțirea moștenirii între colateralii privilegiați pe linii și pe tulpini	82
3.8. Împărțirea moștenirii între descendenții din frați și surori pe linii și pe capete	83

3.9. Împărțirea moștenirii între ascendenții privilegiați și colateralii privilegiați pe linii când vin la moștenire în nume propriu și prin reprezentare.....	83
§4. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților și colateralilor privilegiați.....	85
4.1. Caracterele juridice ale dreptului de moștenire al ascendenților privilegiați	85
4.2. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor privilegiați	85
Secțiunea a 4-a. Ascendenții ordinari.....	85
§1. Noțiunea de ascendenți ordinari	85
§2. Împărțirea moștenirii între ascendenții ordinari	86
2.1. Împărțirea moștenirii între ascendenții ordinari în concurs cu soțul supraviețuitor	86
2.2. Împărțirea moștenirii ascendenților ordinari în concurs cu descendenții dezmoșteniți.....	86
2.3. Împărțirea moștenirii ascendenților ordinari în concurs cu ascendenții privilegiați dezmoșteniți	86
2.4. Împărțirea moștenirii ascendenților ordinari în concurs cu soțul supraviețuitor și descendenții dezmoșteniți	86
2.5. Împărțirea moștenirii între ascendenții ordinari în concurs cu soțul supraviețuitor și ascendenții privilegiați	87
§3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților ordinari	87
Secțiunea a 5-a. Colateralii ordinari.....	87
§1. Noțiunea de colaterali ordinari	87
§2. Împărțirea moștenirii între colateralii ordinari	88
§3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor ordinari ...	89
Capitolul III. Moștenirea vacantă.....	90
Secțiunea 1. Noțiunea, clasificarea și natura juridică a moștenirii vacante.....	90
§1. Noțiunea moștenirii vacante.....	90
§2. Natura juridică a moștenirii vacante.....	91
§3. Clasificarea și beneficiarii moștenirii vacante.....	92
3.1. Moștenirea succesorală vacantă total.....	92
3.2. Moștenirea succesorală vacantă parțial	92
Secțiunea a 2-a. Procedura declarării și atribuirii moștenirii vacante	93
§1. Administrarea provizorie a bunurilor moștenirii vacante.....	93
§2. Constatarea vacanței succesoriale	94
§3. Data dobândirii moștenirii vacante.....	95
§4. Desființarea certificatului de vacanță succesorală.....	96
Titlul III. Moștenirea testamentară	97
Capitolul. Testamentul.....	97
Secțiunea 1. Dispoziții generale privind testamentul	97

§1. Definiția, caracterele juridice și conținutul testamentului	98
1.1. Definiția testamentului	98
1.2. Caracterele juridice ale testamentului	98
1.3. Conținutul testamentului	100
§2. Natura juridică, proba și interpretarea testamentului	101
2.1. Natura juridică a testamentului	101
2.2. Proba testamentului	102
2.3. Interpretarea testamentului	103
Secțiunea a 2-a. Condiții de fond privind validitatea testamentului	104
§1. Capacitatea	104
1.1. Capacitatea de a dispune prin testament	105
1.2. Capacitatea de a primi prin testament	105
1.3. Incapacitatea de a dispune prin legate	106
1.4. Incapacități speciale de a primi legate	107
1.4.1. Incapacități speciale de a primi liberalități	107
1.4.2. Excepții de la incapacitatea de a primi legate	109
1.4.3. Alte incapacități speciale în materia legatelor	110
1.4.4. Sancționarea simulației în cazul incapacităților de a dispune prin liberalități	111
§2. Consimțământul	111
2.1. Considerații generale	111
2.2. Viciile de consimțământ	112
2.3. Sancționarea viciilor de consimțământ și termenul de prescripție	114
§3. Obiectul și cauza testamentului	115
3.1. Obiectul testamentului	115
3.2. Cauza testamentului	115
Secțiunea a 3-a. Condiții de formă privind validitatea testamentului	116
§1. Condiții generale de formă privind testamentul	116
1.1. Forma scrisă	116
1.2. Interzicerea testamentului reciproc	117
§2. Sancțiunea nerespectării condițiilor de formă ale testamentului	117
2.1. Nulitatea absolută	117
2.2. Confirmarea testamentului nul	118
2.3. Conversiunea formei testamentare	119
Capitolul II. Formele testamentului	122
Secțiunea 1. Testamentele ordinare	122
§1. Testamentul olograf	122
1.1. Considerații generale privind testamentul olograf	122
1.2. Condițiile de formă ale testamentului olograf	123
1.2.1. Scrierea testamentului	123
1.2.2. Data testamentului	125
1.2.3. Semnătura testamentului	126
1.3. Deschiderea testamentului olograf	127
1.4. Forța probantă a testamentului olograf	127
1.4.1. Forța probantă a scrierii și semnăturii	128

1.4.2. Forța probantă a datei	129
§2. Testamentul autentic.....	129
2.1. Reglementarea și noțiunea testamentului autentic.....	129
2.2. Avantajele și inconveniențele testamentului autentic.....	130
2.3. Procedura redactării și autentificării testamentului în general.....	131
2.4. Procedura redactării și autentificării testamentului în situații particulare.....	132
2.5. Înregistrarea testamentului autentic.....	134
2.6. Forța probantă a testamentului autentic.....	135
Secțiunea a 2-a. Testamente privilegiate.....	135
§1. Considerații generale privind testamentele privilegiate.....	135
§2. Felurile testamentelor privilegiate.....	136
2.1. Testamentul întocmit în caz de epidemii, catastrofe, războaie sau alte asemenea împrejurări excepționale.....	136
2.2. Testamentul întocmit la bordul unei nave sau aeronave.....	136
2.3. Testamentul militarilor, salariaților sau persoanelor care prestează servicii în cadrul forțelor armate.....	137
2.4. Testamentul persoanelor internate într-o instituție sanitară.....	137
§3. Reguli comune aplicabile testamentelor privilegiate.....	137
Secțiunea a 3-a. Alte forme testamentare.....	138
§1. Testamentul sumelor de bani, valorilor sau titlurilor de valoare.....	138
1.1. Istoricul reglementării.....	138
1.2. Testamentul sumelor, valorilor sau titlurilor de valoare potrivit noului Cod civil.....	139
1.3. Natura juridică a dispozițiilor testamentare având ca obiect sume de bani, valori sau titluri de valoare.....	141
1.4. Deosebirea dintre clauza testamentară reglementată de art. 1049 C.civ. și clauza de împuternicire.....	141
§2. Testamentul făcut în străinătate de un cetățean român.....	142
Capitolul III. Regimul juridic al principalelor dispoziții testamentare.....	143
Secțiunea 1. Legatul.....	143
§1. Noțiunea de legat și caracterele sale juridice.....	143
§2. Desemnarea legatarului.....	143
§3. Clasificarea legatelor.....	145
3.1. Clasificarea legatelor după obiectul lor.....	145
3.1.1. Legatul universal.....	145
3.1.2. Legatul cu titlu universal.....	146
3.1.3. Legatul cu titlu particular.....	148
3.2. Clasificarea legatelor în funcție de modalități.....	152
3.2.1. Legatul pur și simplu.....	152
3.2.2. Legatul cu termen.....	152
3.2.3. Legatul sub condiție.....	153
3.2.4. Legatul cu sarcină (sub modo).....	153
§4. Ineficacitatea legatelor.....	155
4.1. Nulitatea legatelor.....	155

4.2. Revocarea legatelor	156
4.2.1. Revocarea voluntară a legatelor	156
4.2.2. Revocarea judecătorească a legatelor	161
4.3. Caducitatea legatelor	163
4.3.1. Considerații generale	163
4.3.2. Cazurile de caducitate	163
4.3.3. Regimul legatului-sarcină	165
§5. Destinația bunurilor care au constituit obiectul unui legat ineficace	166
5.1. Regula generală privind destinația bunurilor care au constituit obiectul unui legat ineficace	166
5.2. Excepții de la regula generală instituită în art. 1072 C.civ.	166
5.2.1. Substituția vulgară	166
5.2.2. Legatul conjunctiv	167
Secțiunea a 2-a. Dezmoștenirea	168
§1. Noțiunea dezmoștenirii	168
§2. Felurile dezmoștenirii	169
2.1. Dezmoștenirea directă	169
2.2. Dezmoștenirea indirectă	169
2.3. Dezmoștenirea ca sancțiune	170
§3. Efectele dezmoștenirii	171
§4. Nulitatea dezmoștenirii	172
Secțiunea a 3-a. Execuțiunea testamentară	172
§1. Reglementare legală. Noțiune	172
§2. Natura juridică a execuțiunii testamentare	174
§3. Puterile executorului testamentar	174
§4. Încetarea execuțiunii testamentare	175
Capitolul IV. Limitele dreptului de dispoziție asupra moștenirii	176
Secțiunea 1. Interdicția actelor juridice asupra moștenirii nedeschise	176
§1. Noțiune și reglementare	176
§2. Condiții	177
§3. Sancțiunea actelor juridice asupra moștenirii nedeschise	178
Secțiunea a 2-a. Substituția fideicomisară și liberalitățile reziduale	178
§1. Substituția fideicomisară	178
1.1. Noțiune și reglementare	178
1.2. Condițiile substituției fideicomisare	179
1.3. Regimul juridic al substituției fideicomisare	180
1.4. Efectele substituției fideicomisare cu privire la bunurile care constituie obiectul liberalităților	180
1.5. Drepturile substituitului	181
1.6. Ineficacitatea substituției fideicomisare	181
§2. Liberalitățile reziduale	182
2.1. Noțiune	182
2.2. Dreptul de dispoziție al instituitului	182
Secțiunea a 3-a. Oprirea liberalităților care încalcă rezerva succesorală	183
§1. Noțiunea și caracterele juridice ale rezervei succesorale	183

1.1. Noțiunea de rezervă și cotitate disponibilă	183
1.2. Caracterele juridice ale rezervei succesorale	184
1.3. Moștenitorii rezervatari	186
§2. Rezerva moștenitorilor rezervatari	186
2.1. Rezerva descendenților	186
2.1.1. Noțiunea de descendenți	186
2.1.2. Cuantumul rezervei succesorale a descendenților	187
2.1.3. Descendenții luați în considerare la stabilirea rezervei succesorale	187
2.2. Rezerva ascendenților privilegiați	190
2.2.1. Noțiunea de ascendenți privilegiați	190
2.2.2. Cuantumul rezervei succesorale a ascendenților privilegiați	190
2.3. Rezerva soțului supraviețuitor	191
2.3.1. Cuantumul rezervei soțului supraviețuitor	191
2.3.2. Rezerva succesorală a soțului supraviețuitor și dreptul special de moștenire al acestuia potrivit art. 974 C.civ.	191
2.3.3. Imputarea rezervei succesorale a soțului supraviețuitor	192
2.3.4. Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	193
2.3.5. Contradicțiile aplicării art. 1090 C.civ.	196
§3. Stabilirea rezervei succesorale și a cotității disponibile	197
3.1. Masa succesorală	197
3.2. Determinarea activului brut al moștenirii	197
3.3. Determinarea activului net al moștenirii	198
3.4. Reunirea fictivă la activul net a valorii donațiilor făcute de cel care lasă moștenirea	198
3.5. Evaluarea bunurilor existente în patrimoniul defunctului la data deschiderii moștenirii	199
3.6. Determinarea valorii rezervei succesorale și a cotității disponibile	200
§4. Reducțiunea liberalităților excesive	201
4.1. Noțiunea de reducere a liberalităților excesive	201
4.2. Persoanele care pot cere reducțiunea liberalităților excesive	201
4.3. Căile de realizare a reducțiunii liberalităților excesive	202
4.3.1. Reducțiunea liberalităților excesive prin bună învoială	202
4.3.2. Reducțiunea liberalităților excesive pe cale judecătorească	203
4.4. Ordinea reducțiunii liberalităților excesive	203
4.5. Efectele reducțiunii liberalităților excesive	205
4.5.1. Efectele reducțiunii legatelor	205
4.5.2. Efectele reducțiunii donațiilor	205
4.6. Reducțiunea unor liberalități speciale	206
4.7. Imputarea liberalităților excesive	207
§5. Raportul donațiilor	207
5.1. Noțiune	207
5.2. Deosebire dintre raportul donațiilor și reducțiunea liberalităților excesive	208
5.3. Condițiile obligației legale de raport al donațiilor	209
5.4. Donațiile supuse raportului	212

5.5. Donațiile care nu sunt supuse raportului	212
5.6. Persoanele care pot cere raportul donațiilor	213
5.7. Modul de efectuare a raportului donațiilor	213
5.8. Căile de realizare a raportului.....	214
5.9. Evaluarea bunurilor în cazul raportului prin echivalent	214

Titlul IV. Transmisiunea moștenirii..... 216

Capitolul I. Dreptul de opțiune succesorală..... 216

Secțiunea 1. Considerații generale privind opțiunea succesorală.....	216
§1. Noțiunea și subiectele dreptului de opțiune succesorală	216
1.1. Noțiunea dreptului de opțiune succesorală	216
1.2. Subiectele dreptului de opțiune succesorală	216
§2. Condițiile de fond și formă pentru validitatea actului de opțiune succesorală.....	217
2.1. Condiții de fond privind validitatea actului de opțiune succesorală ..	217
2.2. Condiții de formă privind validitatea actului de opțiune succesorală	218
2.3. Sancțiunea nerespectării condițiilor de validitate ale actului de opțiune succesorală.....	219
§3. Caracterele juridice ale actului de opțiune succesorală	219
§4. Termenul de opțiune succesorală	222
4.1. Durata termenului de opțiune succesorală	222
4.2. Natura juridică a termenului de opțiune succesorală	222
4.3. Data de la care curge termenul de opțiune succesorală	223
4.4. Retransmiterea dreptului de opțiune succesorală.....	224
4.5. Excepții de la regula retransmiterii dreptului de opțiune succesorală de la data decesului	225
4.6. Reducerea termenului de opțiune succesorală	225
4.7. Prorogarea termenului de opțiune succesorală	226
4.8. Suspendarea și repunerea în termenul de opțiune succesorală	226
4.8.1. Suspendarea termenului de opțiune succesorală	227
4.8.2. Repunerea în termenul de opțiune succesorală	227
4.9. Efectele neexercitării în termen a dreptului de opțiune succesorală.....	228
Secțiunea a 2-a. Exercitarea dreptului de opțiune succesorală.....	229
§1. Acceptarea moștenirii.....	229
1.1. Noțiunea de acceptare a moștenirii și felurile acceptării	229
1.1.1. Acceptarea voluntară expresă a moștenirii	230
1.1.2. Acceptarea voluntară tacită a moștenirii.....	230
1.2. Declarația de neacceptare	233
1.3. Acceptarea forțată a moștenirii	233
1.4. Efectele acceptării moștenirii	234
§2. Renunțarea la moștenire	235
2.1. Noțiune	235
2.2. Condițiile de formă ale actului de renunțare la moștenire	235
2.3. Prezumțiile legale de renunțare la moștenire.....	236

2.4. Efectele renunțării la moștenire	236
2.5. Revocarea renunțării la moștenire	237
Capitolul II. Transmisiunea moștenirii	238
Secțiunea 1. Obiectul transmisiunii moștenirii	238
§1. Considerații privind activul și pasivul moștenirii	238
1.1. Considerații generale	238
1.2. Activul moștenirii	238
1.3. Pasivul moștenirii	239
§2. Transmisiunea activului moștenirii	239
2.1. Transmisiunea universală sau cu titlu universal	240
2.2. Transmisiunea cu titlu particular	240
§3. Transmisiunea pasivului moștenirii	240
3.1. Transmisiunea universală și cu titlu universal	240
3.2. Transmisiunea cu titlu particular	241
3.3. Diviziunea de drept a pasivului succesoral	241
3.4. Excepții de la diviziunea de drept a pasivului succesoral	242
3.5. Contribuția moștenitorilor la plata pasivului succesoral și acțiunea în regres	242
3.6. Lichidarea pasivului succesoral	243
Secțiunea a 2-a. Sezina	247
§1. Considerații generale privind sezina	247
1.1. Necesitatea sezinei	247
1.2. Noțiunea de sezină	247
1.3. Moștenitorii sezinari	247
1.4. Caracterele sezinei	248
§2. Efectele sezinei în privința moștenitorilor sezinari	249
2.1. Dreptul de a exercita stăpânirea în fapt asupra patrimoniului succesoral	249
2.2. Dreptul de a administra patrimoniul succesoral	249
2.3. Exercitarea drepturilor și acțiunilor defunctului	249
2.4. Dobândirea sezinei de către moștenitorii legali nesezinari	250
§3. Predarea legatelor	251
3.1. Predarea legatelor universale	251
3.2. Predarea legatelor cu titlu universal	251
3.3. Predarea legatelor cu titlu particular	252
Capitolul III. Petiția de ereditate	253
Secțiunea 1. Noțiunea și efectele petiției de ereditate	253
§1. Considerații generale privind petiția de ereditate	253
1.1. Noțiunea petiției de ereditate	253
1.2. Părțile petiției de ereditate	253
1.3. Deosebirea față de alte acțiuni a petiției de ereditate	254
1.4. Delimitarea petiției de ereditate față de simpla acțiune în constatare a calității de moștenitor	255
1.5. Caracterele juridice ale petiției de ereditate	255
1.6. Dovada calității de moștenitor	256

§2. Efectele petiției de ereditate	258
2.1. Efectele petiției de ereditate dintre reclamant și pârât	258
2.2. Efectele petiției de ereditate între reclamant și terțe persoane.....	260
Titlul V. Indiviziunea și partajul moștenirii.....	263
Capitolul I. Indiviziunea succesorală.....	263
Secțiunea 1. Considerații generale privind indiviziunea	263
§1. Noțiunea de indiviziune.....	263
§2. Reglementarea indiviziunii.....	263
Secțiunea a 2-a. Regimul juridic al indiviziunii succesorale.....	264
§1. Principiile generale ale indiviziunii succesorale	264
§2. Încheierea actelor juridice	264
§3. Imprescriptibilitatea dreptului de a cere ieșirea din indiviziune.....	266
Capitolul II. Partajul moștenirii	267
Secțiunea 1. Dispoziții generale privind partajul moștenirii	267
§1. Noțiune	267
§2. Condițiile generale de fond ale partajului moștenirii	267
Secțiunea a 2-a. Obiectul partajului moștenirii	269
§1. Bunurile care fac obiectul partajului moștenirii	269
1.1. Bunurile existente în masa succesorală la data deschiderii moștenirii....	269
1.2. Bunurile inexistente în masa succesorală la data deschiderii moștenirii.....	269
§2. Bunurile existente în patrimoniul succesoral nesupuse partajului moștenirii.....	270
2.1. Bunurile individual determinate care fac obiectul unor legate cu titlu particular	270
2.2. Amintirile de familie	270
2.3. Dreptul de concesiune asupra locurilor de înmormântare	271
2.4. Coproprietatea asupra despărțiturilor comune și părților comune din imobile.....	271
Secțiunea a 3-a. Formele partajului.....	271
§1. Partajul moștenirii prin bună învoială	271
1.1. Condițiile partajului moștenirii prin bună învoială.....	271
1.2. Forma și modalitățile partajului prin bună învoială.....	272
§2. Partajul judiciar al moștenirii	272
2.1. Cazurile de partaj judiciar obligatorii	272
2.2. Procedura partajului judiciar	273
§3. Drepturile creditorilor cu privire la partaj	277
3.1. Dreptul de opoziție și exercitarea acestui drept.....	277
3.2. Efectele opoziției	277
Secțiunea a 4-a. Efectele partajului și desființarea partajului.....	278
§1. Efectele partajului și obligația de garanție între copărtași.....	278
1.1. Efectul constitutiv al partajului.....	278
1.2. Obligația de garanție între copărtași.....	279

§2. Desființarea partajului	280
2.1. Nulitatea relativă a partajului succesoral	280
2.2. Nulitatea absolută a partajului succesoral.....	280
2.3. Efectele desființării partajului succesoral	281
Secțiunea a 5-a. Partajul de ascendent	281
§1. Noțiunea și condițiile de validitate ale partajului de ascendent.....	281
1.1. Noțiunea partajului de ascendent.....	281
1.2. Condițiile de validitate a partajului de ascendent	281
1.2.1. Condiții de formă	281
1.2.2. Condiții de fond	282
1.3. Obiectul partajului de ascendent.....	283
1.4. Modul de partajare a bunurilor	283
§2. Efectele partajului de ascendent	284
2.1. Efectele partajului de ascendent realizat prin donație	284
2.1.1. Efectele partajului de ascendent înainte de deschiderea moștenirii	284
2.1.2. Efectele partajului de ascendent după deschiderea moștenirii	284
2.2. Efectele partajului de ascendent realizat prin testament	285
2.3. Ineficacitatea partajului de ascendent	285
Bibliografie.....	287